

Pauli hevur Føroyar við í tónleikinum

– Pauli i Sandagerði er en ægte færing, som altid vil skrive musik med den færøske og færingernes natur i tankerne og node-pennen, skriverin um-mælari Willy Stoarczyk millum annað í hesum ummælinum av fløgu-útgávuni Flýgur tú lógv

Ummæli

Willy Stolarczyk

Den færøske komponist Pauli i Sandagerði har udsendt en ny CD med sange, "lieder", skrevet i løbet af 30 år ! Det må være næsten, som når man udsender 1. bind af sine erindringer.

Selvfølgelig er kompositioner og erindringer ikke det samme, men måske alligevel to sider af samme sag.

At skulle anmelde denne CD, oven i købet for et færøsk publikum, er en vigtig opgave – og svær. For der er slet ikke tale om et bredt udsnit af Paulis over 100 kompositioner, men "kun" hans "lieder"produktion. Og lieder er meget afhængige af de valgte tekster.

Pauli i Sandagerði har bosat sig med sin hustru, slagøjsspilleren Lene Roar Jensen og deres to børn i Vejle – eller rettere – i udkanten af byen – med udsigt til naturen frem for til gader. Komponisten er blevet en populær skikkelse i musiklivet hernede – han komponerer, spiller koncerter, dirigerer kor og orkestre, er skolelærer, underviser i fysik, kemi og matematik mm, ombygger sit hus fra øverst til nederst med egne hænder, ja, man mærker, at han kommer fra et samfund, hvor det enkelte menneske i højere grad end her må kunne og kan klare sig mod naturens luner. Pauli kører på motorcykel – han er jæger (på Færøerne havde han desuden vist båd og fiskede). Han træner med håndvægte og går med sin hund. Han drikker té og kan ikke udstå kaffe. Han er på én gang et naturelskende menneske og en kompliceret kunsternatur, der

Pauli i Sandagerði

tænker i strukturer og detaljer samtidig med at han kræver af sin musik, at den skal synge, at den skal være et lydbillede af hans verden frem for blot endnu et bidrag til modernismens store fælles anonymitet. Vist er han ikke bange – han kan for eks skrive sange, der kan minde én om Sibelius – er der mon stadig noget om det med den nordiske tone?

Genkender udtryksmåde

Man må være klar over, at på Færøerne er både den klassiske musiktradition og den nye musik et meget yngre fænomen, end vi i Danmark tænker os. Pauli har selv været mellem de første udviklere af den færøske version af den europæiske musiktradition, den klassiske musik. Pauli har – for mange år siden - skrevet klaverstykker, som minder meget om Chopin (hans hund hedder også Chopin!), men selv disse værker må have været utraditionelle bidrag til den Færøske folkekultur. Nu findes der jo mange fremragende Færøske musikere og komponister (Sunleif Rasmussen er en af dem, bare for at tage et eks, selvom han og Pauli er to vidt forskellige komponist-personligheder).

Begge arbejder imidlertid ofte med færøske kvad og

folkemelodier i deres musik. Især forekommer det mig, at Paulis musik næsten altid har denne baggrund, og at det er med til at sikre, at man altid genkender hans musikalske udtryksmåde. Han lader sig også inspirere direkte af naturen (Nat ved Vejle Fjord) – af fugle (músabrodír = gærdesmutten) og "Turdus" som skildrer 3 fugle – osv. Mange af hans instrumentale værker er både friske, lyse og karske, i modsætning til for eks. liederne, hvor teksterne kræver en mørkere tone. På en måde er han en nulevende nationalromantiker. Og der er for mig ingen tvivl om, at hans kompositoriske hovedinspirationskilde er den menneskelige stemme og på den aktuelle CD især også den færøske poesis særegne og ofte mørke tone. Her i Danmark kender vi også Paulis forunderlige evner som kordirigent og stemmeudvikler. Han har sine egne metoder til at nå resultaterne. Det hedder sig her i Danmark, at "tid" på Færøerne er et overvurderet begreb – altså for eks. det at mødes på et bestemt tidspunkt. Jeg skal ikke kunne sige, om det passer, men hvis det gør, falder Pauli ikke langt fra stammen. Til gengæld bliver han ved, til de kunstne-riske resultater opnås. Og det gør de. Enhver, der har set og hørt Pauli arbejde med sine "egne" fremragende

sangere fra Færøerne, opdager hvordan dirigent, komponist og ensemble smelter sammen – som ingredienserne under en mesterkoks hånd smelter sammen til en helhed. Nå – hans egne musikalske evner går naturligvis i spidsen for arbejdet: Hans rytmesans – hans evner til at få de melodiske buer til at svinge sig i luften – hans viden om stemmetyperne - hans stilmæssige forståelse og tolerance, hans stædighed samt hans evne til at give intensiteten menneskeligt indhold.

Den nye CD "Flygur tú lógv"

En række gode venner, musikere og sangere fra det danske musikliv har medvirket til det smukke resultat: 12 sange og en instrumental nocturne for cello og klaver. Sangerne er sopranen Elsebeth Dreisig og bassangeren Jesper Brun-Jensen, begge fra Den Jyske Opera i Århus. Derudover medvirker cellisten Søren Friis, oboisten Karsten Rose, klarinettisten Pia Orloff samt pianisten Bjørn Hjalmar Elkjær, som alle fire har tilknytning til det fynske musikliv. CD'en er også indspillet på Fyn, nærmere betegnet på Det Fynske Musikkonservatorium i Odense.

De 12 sange er som sagt kompositorisk set spredt over 30 år, men når man hører dem umiddelbart efter hinanden, er det svært at høre denne store tidsmæssige spredning. En del af forklaringen er, at teksterne i høj grad lægger op til samme type melankolske sange og sangene til det færøske sprog. Derfor kan det også undre lidt, at alle sangene ikke blot er oversat til dansk i det medfølgende hefte, men også bliver sunget på dansk, som jo ikke er noget særlig behændigt sprog at synge på. Oversættelserne er vellykkede, lader det til, men jeg kunne godt have tænkt mig at høre dem sunget på originalsproget (William Heinesens tekster ER dog på dansk).

Forfattere er Regin Dahl, Christian Matras, William Heinesen, J.H.O. Djurhuss, Jacob Dahl og Sigmund Poulsen.

Teksterne er oversat til dansk af bl.a. komponisten selv og af Gunnar Hoydal.

Ægte færing

Langt de fleste af sangene er præget af sorg, melankoli, religiøse følelser eller – i de lyseste af dem – ikke kun lys, men også dets modsætning. Den kompositoriske løsning af disse "opgaver" – med en tæt forbindelse mellem tekst og musik og med supplerende blæse- og strygeinstrumenter, der er valgt til at understrege de mørke stemninger, giver sammen med klaverets ofte næsten Brahms/Sibelius-agtige harmonier og figurationer Paulis på en måde "uendelige" melodi - man kan høre det meste af CD'en (der er undtagelser, for eks. den meget iøjrefaldende sang fra musical'en "Jesus og Makedoneren") som en sangcyklus med Færøerne som tema- giver lytteren en forståelse af den påstand, jeg hørte fra en færing, at det ikke (alene) er regnen, stormen og havets brusen, der skaber den færøske melankoli, men lige så meget solen, foråret, et barns fødsel ! – Jo, for vi ved, at det gode ikke varer ved !

Men køb CD'en og hør den ! På trods af, at den synges på dansk og måske også gerne kunne have fået bare en lille smule mere klang på, til at samle sangen og musikken fra de ellers fuldt professionelle medvirkendes indsats, er der tale om en både interessant og usædvanlig CD. Hør den, for Pauli i Sandagerði er en ægte færing, som altid vil skrive musik med den færøske og færingernes natur i tankerne og nodepenen. I CD'ens sidste stykke, som er en nocturne for cello og klaver, skrevet i forbindelse med et dødsfald i den nærmeste familie, spiller Pauli selv klaverstemmen. Med denne nocturne "Nat ved Vejle Fjord" viser komponisten, at han, på trods af den sørgelige anledning til stykket, dog også kan lade resultatet fremstå som en kunstnerisk inspiration fra den smukke vejlensiske natur.